

ارزیابی عملکرد سامانه یکپارچه بهداشت (سیب)

چکیده

مقدمه: امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در تمام عرصه ها وارد شده و رشد و گسترش چشمگیری در بین کشورهای مختلف داشته و مزایای فراوانی را برای کشورها ایجاد کرده است. در ایران در سطح اول ارائه خدمات سلامت، سامانه یکپارچه بهداشت (سیب) امکان ایجاد پرونده الکترونیک سلامت برای عموم هموطنان را از اوایل ۱۳۹۵ فراهم کرده است که شامل طیف وسیعی از اطلاعات فردی و اقدامات درمانی و کلیه اطلاعات موثر بر سلامت فرد است. ارزیابی سیستم های اطلاعات سلامت یکی از روش های افزایش ضریب اطمینان از کارایی این سیستم ها است که می تواند زمینه ساز ارتقای کیفیت مراقبت ها و خدمات بهداشتی گردد. هدف از این پژوهش ارزیابی عملکرد سامانه یکپارچه بهداشت (سیب) با استفاده از استاندارد جهانی HL7 بوده است.

روش پژوهش: این مطالعه به صورت مقطعی و توصیفی در شهریور ماه سال ۱۳۹۸ انجام شد. ابزار گردآوری داده در

این پژوهش چک لیست محقق ساخته بود. این ابزار شامل چهار بخش می باشد. ستون اول معیار انطباق است که استاندارد های مربوط به هر معیار در زیر آن آمده است. ستون دوم موارد رعایت شده، ستون سوم موارد نسبتا رعایت شده و در ستون چهارم موارد رعایت نشده آمده است. گردآوری داده ها به صورت مشاهده انجام شد. با مشاهده سامانه و مستندات توسط پژوهشگر و ثبت اطلاعات در چک لیست، داده های لازم برای ارزیابی عملکرد سامانه سیب جمع آوری شده است. همچنین برای بررسی ابعاد مختلف، رفع ابهام ها و جمع آوری اطلاعات بیشتر با مهندس مشاور مسئول اقدام به مصاحبه گردید. روش تحلیل داده های مصاحبه به صورت روایتی بوده است. همچنین میزان رعایت معیار های انطباق با آمار توصیفی (درصد) بیان شده است.

یافته ها: در این پژوهش ۳۱ معیار از ویژگی های عملکردی سامانه یکپارچه بهداشت مورد ارزیابی قرار گرفت. از مجموع

۲۲۶ معیار عملکرد استاندارد HL7، ۱۴۲ معیار (۶۲/۸ درصد) در سامانه سیب رعایت، ۳ معیار (۱/۳ درصد) نسبتا رعایت شده و ۸۱ معیار (۳۵/۹ درصد) رعایت نشده بود. از میان ۱۴۲ معیار رعایت شده می توان به خلاصه پرونده مراقبت، مدیریت ورودی های پرونده برای مستندات قانونی، کنترل دسترسی و مسیریابی امن داده ها اشاره کرد. و از ۸۱ معیار رعایت نشده می توان به چرخه حیات پرونده، بایگانی و بازگردانی پرونده، سرویس های ثبت و راهنما اشاره کرد.

نتیجه گیری: پژوهش حاضر به منظور ارزیابی عملکرد سامانه سیب بر اساس استاندارد HL7 انجام شد. تعدادی از معیارهای استاندارد HL7 به دلیل عدم در خواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سامانه سیب تعریف نشده بود، برخی معیارهای عملکرد استاندارد HL7 در سامانه سیب کاربرد نداشته و تعدادی از معیارها نیز در سامانه سیب وجود نداشت. نتایج این پژوهش می تواند در اصلاح و تکمیل عملکردهای سامانه یکپارچه بهداشت استفاده شود. این مدل ارزیابی نسبتاً جامع، شامل الزامات مفید برای استفاده از سیستم های مراقبت سلامت اولیه ارائه شده است که می تواند باعث افزایش کارایی و اثربخشی شود. بنابراین پیشنهاد می شود مدل حاضر توسط طراحان سیستم و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ارزیابی عملکرد سایر سامانه های بهداشتی درمانی به کار گرفته شود.

کلید واژه: ارزیابی عملکرد، سامانه یکپارچه بهداشت، استاندارد HL7